

Σίμος Παπάνας
Διεύθυνση ορχήστρας/βιολί

φωτογραφία: Γιάννης Γούταμαν

της Σόφιας, οι Solistes της Σόφιας, η Συμφωνική Ορχήστρα της Νοτιοδυτικής Γερμανίας, οι American Bach Soloists, η New Century Chamber Orchestra (Σαν Φρανσίσκο) και η Philharmonia Moments Musicaux της Ταϊβάν.

Έχει ηχογραφήσει ως σολίστας για τις εταιρίες Deutsche Grammophon, BIS και Centaur. Μεταξύ των φεστιβάλ στα οποία έχει συμμετάσχει συγκαταλέγονται το φεστιβάλ του Verbier (Ελβετία), το Schleswig-Holstein (Γερμανία), τα Sommets Musicaux Gstaad (Ελβετία), το Διεθνές Φεστιβάλ Βιολιού της Αγ. Πετρούπολης (Ρωσία), τις Baroktage Melk (Αυστρία), τα Bristol Proms (Αγγλία), το φεστιβάλ της Pollença (Μαγιόρκα, Ισπανία), το Helicon Foundation (Νέα Υόρκη) το Φεστιβάλ Αθηνών και το φεστιβάλ μουσικής του Τόκο. Έχει παίξει σε κάποιες από τις σημαντικότερες αίθουσες συναυλιών του κόσμου, όπως το Carnegie Hall (Νέα Υόρκη), το Palau de la Música (Βαρκελώνη), η Μεγάλη Αίθουσα της Φιλαρμονικής της Αγ. Πετρούπολης και το Herbst Theater (Σαν Φρανσίσκο). Συνεργάζεται τακτικά με τον διεθνούς φήμης βιολονίστα Daniel Hope, και έχει συμπράξει στα πλαίσια μουσικής δωματίου με κορυφαίους μουσικούς, μεταξύ άλλων, των φιλαρμονικών της Βιέννης, του Βερολίνου, της Νέας Υόρκης και της Φιλαδέλφειας.

Έχει διδάξει σεμιμάρια σε πανεπιστήμια όπως το McGill (Μοντρέαλ, Καναδάς), το κρατικό πανεπιστήμιο της Λουιζιάνα, το πανεπιστήμιο Soochow (Ταϊπέι, Ταϊβάν), η Ακαδημία Pancho Vladigerov (Σόφια, Βουλγαρία), το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, αλλά και στην ακαδημία της Staatskapelle Dresden. Οι συνθέσεις του έχουν παρουσιαστεί και ηχογραφηθεί σε πολλά μέρη του κόσμου (Η.Π.Α., Ρωσία, Καναδάς, Περού, Ιράν, Ιαπωνία, Ταϊβάν και τις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες), σε σημαντικές αίθουσες όπως η Musikverein της Βιέννης, η Tonhalle της Ζυρίχης και το National Concert Hall της Ταϊπέι, καθώς και σε θεατρικά φεστιβάλ όπου παρουσιάστηκε μουσική για θέατρο.

Από το έτος 2003 είναι μόνιμος εξάρχων της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

Ο Σίμος Παπάνας γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη το 1979. Σπούδασε βιολί, μπαρόκ βιολί, σύνθεση και μαθηματικά. Ξεκίνησε τις σπουδές του στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης, και τις ολοκλήρωσε στο Oberlin College και το Yale University στις Η.Π.Α. Καθηγητές του υπήρξαν ο Πέταρ Αρναούντοβ, ο Τάρας Γκαμπόρα, ο Έρικ Φρίντμαν (βιολί), η Μέριλιν Μακ Ντόναλντ (μπαρόκ βιολί) και ο Χρήστος Σαμαράς (σύνθεση). Έχει συμπράξει με πολλές ορχήστρες ως σολίστας, ή διευθύνοντας από το βιολί, μεταξύ των οποίων η Staatskapelle Dresden, ορχήστρα του θεάτρου Bolshoi, η ορχήστρα δωματίου της Ζυρίχης, η Kammerorchester Basel, η Camerata Salzburg, η Geneva Camerata, η Συμφωνική της Πράγας, οι Κρατικές Ορχήστρες Αθηνών και Θεσσαλονίκης, η Καμεράτα της Αθήνας, η Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της EPT, η Φιλαρμονική της Σόφιας, οι Solistes της Σόφιας, η Συμφωνική Ορχήστρα της Κύπρου, η Συμφωνική του Μονάχου, η Φιλαρμονική ορχήστρα της Νοτιοδυτικής Γερμανίας, οι L'Arte del Mondo (Γερμανία), οι American Bach Soloists, η New Century Chamber Orchestra (Σαν Φρανσίσκο) και η Philharmonia Moments Musicaux της Ταϊβάν.

Σε συνεργασία

Όλη η Ελλάδα ένας Πολιτισμός

Η Κ.Ο.Θ. ΣΤΟ
**ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ
ΑΙΑΝΗΣ**

Συναυλία συνόλου
εγχόρδων της Κ.Ο.Θ.

Διεύθυνση Ορχήστρας / βιολί:
Σίμος Παπάνας

Έργα Σ. Μιχαηλίδη & Α. Βιβάλντη

Τρίτη
25/8/2020
21:00

Οι εκδηλώσεις προσφέρονται δωρεάν
από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Το μόνο αντίτυπο είναι το εισιτήριο για την
είσοδο σε κάθε χώρο, όπου υπάρχει

Είναι υποχρεωτική η προκράτηση θέσης.

Προκρατήσεις εδώ

<https://digitalculture.gov.gr/>

Χορηγοί επικοινωνίας

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΚΑΙ Η
ΒΙΝΤΕΟΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΥΛΙΑΣ

Επιμέλεια Εντύπου - Κείμενα: Νίκος Κυριακού
Σχεδιασμός: Γιώργος Χρυσοχοΐδης
Vector Copyright: varijanta/123RF

www.tssο.gr

Όλη η Ελλάδα ένας Πολιτισμός

Η.Κ.Ο.Θ. ΣΤΟ

**ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ
ΑΙΑΝΗΣ**

Τρίτη

25/8/2020

21:00

Συναυλία συνόλου
εγχόρδων της Κ.Ο.Θ.

Διεύθυνση Ορχήστρας / βιολί:
Σίμος Παπάνας

Σόλων Μιχαηλίδης (1905-1979): 'Δύο Βυζαντινά Σκίτσα' για έγχορδα

9'

I. Mater dolorosa II. Εσταυρωμένος

Τα 'Δύο Βυζαντινά Σκίτσα' γράφτηκαν το 1935 από τον Σόλωνα Μιχαηλίδη, ως αποτέλεσμα των μελετών του ιδρυτή της Κ.Ο.Θ. για τη βυζαντινή μουσική παράδοση. Τα σκίτσα αυτά είναι δύο μικρές βυζαντινές εικόνες, εμπνευσμένες από τη Σταύρωση του Χριστού. Βασίζονται σε πρωτότυπο μελωδικό υλικό, που ο δημιουργός του επεξεργάζεται με βυζαντινότροπο χαρακτήρα. Το πρώτο ονομάζεται "Mater dolorosa" και σκιαγραφεί τον πόνο της Παρθένου μπροστά στα μαρτύρια του Ιησού, καταλήγοντας κάτω από το Σταύρο να φιθυρίζει με ανείπωτο πόνο «Ω, γλυκή μου Έαρ». Η δεύτερη ονομάζεται 'Εσταυρωμένος' και αποτελεί ουσιαστικά μια απεικόνιση του Χριστού πάνω στο Σταύρο εκφράζοντας τα συναισθήματα που αφήνει στη ψυχή μας αυτή η εικόνα.

Η πρώτη δημόσια εκτέλεση των 'Δύο Βυζαντινών Σκίτσων' πραγματοποιήθηκε το 1946 στο Ηράδειο, από την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, σε διεύθυνση Θεόδωρου Καβαγιάννη. Ήταν η πρώτη φορά που εκτελούνταν έργα του Σόλωνα Μιχαηλίδη στην Ελλάδα και το γεγονός αυτό ενίσχυσε την απόφασή του να εγκαταλείψει την Κύπρο δοκιμάζοντας τις δυνάμεις του στο εξωτερικό, όπου και θα μπορούσε να εξελιχτεί. Σύμφωνα με τα δικά του λόγια 'έπρεπε να δοθεί ένα τέλος στην οδύνη της καλλιτεχνικής απομόνωσής', αναφερόμενος στην έλλειψη κρατικής μέριμνας και υποδομών στην Κύπρο που θα επέτρεπαν να ανθίσει το ταλέντο ενός καλλιτέχνη που βρισκόταν στην πλήρη του ωριμότητα. Μία δεκαετία μετά θα διορίζονταν Διευθυντής του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης και δύο χρόνια αργότερα θα ίδρυε την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης.

Αντόνιο Βιβάλντι (1678-1741):

Οι τέσσερις εποχές, 4 κοντσέρτα για βιολί και ορχήστρα εγχόρδων, έργο 8

42'

«Η άνοιξη» – Κοντσέρτο αρ. 1 σε μι μείζονα, RV 269

(I. Allegro – II. Largo – III. Allegro)

«Το καλοκαίρι» – Κοντσέρτο αρ. 2 σε σολ ελάσσονα, RV 315

(I. Allegro non molto – II. Adagio – III. Presto)

«Το φθινόπωρο» – Κοντσέρτο αρ. 3 σε φα μείζονα, RV 293

(I. Allegro – II. Adagio molto – III. Allegro)

«Ο χειμώνας» – Κοντσέρτο αρ. 4 σε φα ελάσσονα, RV 297

(I. Allegro non troppo – II. Largo – III. Allegro)

Το διαχρονικό αριστούργημα του Αντόνιο Βιβάλντι 'Οι τέσσερις εποχές' γράφτηκε μεταξύ 1716 και 1717. Πρόκειται για τα τέσσερα πρώτα από τα δώδεκα συνολικά κοντσέρτα που έγραψε ο συνθέτης για βιολί, ορχήστρα εγχόρδων και κοντίνου, με το καθένα από αυτά να αποτελείται από τρία μέρη.

Για την εποχή του το έργο ορίζει μια μουσική επανάσταση, αποτελώντας ένα πρώιμο είδος προγραμματικής σύνθεσης τόσο λόγω των σονέτων, που συνδέονται οργανικά με τη μουσική, όσο και με την ευφυή απόδοση ήχων της φύσης και της εξοχής, όπως το μουρμούρισμα των ρυακιών, τα κελαρδίσματα των πουλιών, το βουητό των εντόμων, μια ξαφνική καταταγίδα, αλλά και των γιορτών των χωρικών. Ο Βιβάλντι, μεγάλος δάσκαλος και βιρτουόζος του βιολιού ο ίδιος, δίνει την ευκαιρία στο σόλο βιολί να λάμψει κυριολεκτικά μέσα από τη χαρακτηριστική τεχνική της γραφής του.

ΑΝΟΙΞΗ

(Allegro)

'Ηρθε ξανά η Άνοιξη!
Τα πουλιά γιορτάζουν τον ερχομό της
με χαρούμενα τραγούδια
και το αγέρι χαιδεύει απαλά το μουρμούρισμα
των ρυακιών.
Καταγίδες, προάγγελοι της Άνοιξης, βρυχώνται,
καθώς ρίχνουν το σκοτεινό τους μανδύα στον
ουρανό,
ώσπου απομακρύνονται σβήνοντας μέσα
στη γαλήνη,
για να ακουστεί ξανά το γοητευτικό τραγούδι
των πουλιών.

(Largo)

Σε ανθόσπαρτο λιβάδι, με τα φυλλώδη κλαδιά
να θριζούν απαλά πάνω του,
κοιμάται ο βοσκός, με το πιστό του σκύλο πλάι.

(Allegro)

Υπό τους γιορτινούς ήχους του άσκαυλου,
οι Νύμφες και οι βοσκοί¹
χορεύουν κάτω από το λαμπερό θόλο της Άνοιξης.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

(Allegro)

Με χορούς και τραγούδια γιορτάζουν οι αγρότες το
τέλος του θερινού.

Το νέκταρ του Βάκχου ρέει άφθονο
και πολλοί βρίσκουν ανακούφιση σε έναν ύπνο
βαθύ.

(Adagio molto)

Τα τραγούδια και οι χοροί σβήνουν σιγά-σιγά,
καθώς μία δροσιστική αύρα αναζωογονεί την
ατμόσφαιρα
καλόντας τους πάντες σε έναν ύπνο χωρίς έγνοιες.

(Allegro)

Οι κυνηγοί ξεκινούν την αυγή, πανέτοιμοι,
με κέρατα, όπλα και σκυλιά.

Το τρομαγμένο θήραμα γλιτώνει προσωρινά από
την καταδίωξη,
αλλά καθώς είναι πληγωμένο το πιάνουν ξανά.
Αγωνίζεται να ξεφύγει από τους διώκτες του,
αλλά τελικά εξαντλείται από τη μάχη και, μοιραία,
ξεψυχά.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

(Allegro non molto)

Μέσα στην ασύρτητη κάφα του καλοκαιρινού
ήλιου

οι άντρες και τα κοπάδια τους έχουν αποκάμει.

Τα πεύκα φλέγονται...

Τη σωπήτη σπάει η φωνή ενός κούκου
και ύστερα έρχονται τρυγόνια και καρδερίνες
με ένα γλυκό τραγούδι.

Απαλές δροσιές ανέμου αναδύονται,
αλλά ο απειλητικός βοριάς τις απομακρύνει βίαια.
Ο πομένας τρέμει στην ανοιχτωσιά,
φοβούμενος το τι μπορεί να προκαλέσει
μία βίαιη καταγίδα.

(Adagio)

Τα κουρασμένα μέλη του ξυπνούν βίαια,
από το φόβο της λάμψης μιας αστραπής
και του βρυχηθμού ενός κεραυνού,
ενώ σμήνη από κουνούπια και μύγες
βούζουν τριγύρω τρομαγμένα.

(Presto)

Αλιμόνο! Οι χειρότεροι του φόβοι
βγαίνουν αληθινοί,
καθώς οι ουρανοί βούν και το χαλάζι χτυπά
αλύπτη των καμαρωτό αραβόσιτο.

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

(Allegro non troppo)

Παγωνιά και ανατριχία! Το χιόνι πέφτει και ο
αέρας ουρλιάζει με μανία,
καθώς επιτίθεται στους οδοιπόρους που
τρέχουν για να ζεσταθούν,
ενώ τα δόντια τους χτυπούν από το κρύο.

(Largo)

Ξεκουράζονται τώρα ευτυχισμένοι δίπλα στο
τζάκι,
ενώ η βροχή πέφτει βαριά πάνω σε όσους
βρίσκονται έξω.

(Allegro)

Βαδίζουμε αργά και προσεχτικά στο παγωμένο
μονοπάτι,
από φόβο μη γλιστρήσουμε.

Μία βιαστική κίνηση και πέφτουμε κάτω.

Σηκωθείτε! Με ελαφρά βήματα προχωρήστε πριν
ο πάγος σπάσει.

Νιώθουμε τους παγωμένους βοριάδες να
εισβάλλουν βίαια στο σπίτι,
αν και έχουμε κλειδώσει και αμπαρώσει κάθε
πόρτα.

Έτσι είναι ο Χειμώνας, αλλά και πόσες χαρές του
μας προσφέρει...

Κέιμενα/μετάφραση σονέτων: Νίκος Κυριακού